

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119220615
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119220615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: K. Š., J.. XX.XX.XXXX, G. X..J.E. X, XXX XX K., zastúpeného: JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, zastúpeného: Advokátskou kanceláriou Antol, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, IČO: 47257024, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 398,17 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 15. 07. 2020, č. k. 29Csp/274/2019-46 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit. :
I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 150,- EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %

2. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za nesporne preukázané, že žalobca si úspešne v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29Csp/6/2018 voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv. Zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľných zmluvných podmienok a s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru na jeho strane, vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím úhrad nad istinu poskytnutého úveru. Tým nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. V prejednávanej veci nie je namieste argumentácia žalovaného, že nárok žalobcu nie je dôvodný, nakoľko súd prvej inštancie s odvolacím súdom posúdil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu absencie predpokladov na výpočet RPMN odlišne ako všeobecná rozhodovacia prax súdov. Žalovaný iba vo všeobecnosti poukázal na odlišnú rozhodovaciu prax súdov SR pri posudzovaní predmetnej otázky, avšak bez individualizácie konkrétnych rozhodnutí. Žalovaný opomenul, že súd prvej inštancie bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru určil aj na základe nesprávneho údajov o výške RPMN z dôvodu, že do celkových nákladov spojených s úverom dodávateľ nezahrnul aj náklady za doplnkovú službu - poistenie.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný. Uzavrel, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 150 eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd uviedol, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale ide o nárok, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy, a teda musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (viď rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 17Co/17/2018 a 9Co/50/2018).

4. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalobca bol v konaní úspešný, pričom zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

5. Proti tomuto rozsudku, proti výrokom I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Namietal, že dostatočne preukázal, že na strane žalobcu nevznikol nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko vzhľadom na odlišnosti v rozhodovacej činnosti súdov SR nie je možné jednoznačne tvrdiť porušenie povinnosti na strane žalovaného a zo strany žalobcu je potrebné uplatnené finančné zadosťučinenie považovať za zjavné zneužitie práva. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/6/2018 žiadal žalobca zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 98,17 eura s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určiť neprijateľnosť zmluvných podmienok. Žalobca v tomto konaní svoj nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil skutočnosťou, že bol v konaní o vymoženie sumy 98,17 eura a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, úspešný. Okresný súd v odôvodnení pôvodného rozhodnutia uviedol, že sa sčasti stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi žaloby. Mal za to, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje údaj o všetkých predpokladoch použitých pre výpočet RPMN. Preto považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, čím žalobcovi vznikla iba povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutého úveru. V odvolaní žalovaný v pôvodnom konaní namietal, že všetky potrebné podmienky na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sú ustanovené v čl. II zmluvy o úvere a RPMN je vypočítané správne. Dňa 17. 10. 2019 Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 7Co/61/2019 potvrdil rozsudok súd prvej inštancie. Odvolateľ tvrdí, že zmluva o úvere bola posúdená ako bezúročná a bez poplatku z dôvodu údajnej absencie predpokladov na výpočet RPMN, ktoré rozhodovacia prax súdov posudzuje odlišne ako ho posúdil Okresný súd Prešov v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove. Žalovaný s právnymi závermi súdu prvoinstančného i odvolacieho nesúhlasí. Ďalej odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal so skutkovým zistením stavu veci, keď v odôvodnení rozsudku prijal záver, že zmluva o úvere neobsahovala všetky potrebné údaje na výpočet RPMN. Podľa odvolateľa predmetná zmluva o úvere obsahuje všetky uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, a to splátku, výšku splátky, počet splátok, úrokovú sadzbu v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na princíp právnej istoty poprel nárok žalobcu na úhradu uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko relevantným spôsobom nezdôvodnil, prečo uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie práve vo výške 398,17 eura. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil dôvodnosť nároku žalobcu vzhľadom na tvrdenú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia a vzhľadom na existenciu viacerých rovnocenných protichodných rozhodnutí odvolacích súdov a existenciu nejednotnosti ohľadne porušenia povinnosti na strane žalovaného. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a návrh žalobcu zamietol, vrátane žalobcom uplatňovaných trov konania.

6. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, s to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

11. K námietke nesprávneho právného posúdenia odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného dopĺňa nižšie uvedené

14. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ sa môže

na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

16. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je možné považovať konanie žalobcu, ktorý po vyhovení jeho žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 98,17 eura s prísl. a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, uplatňuje aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, za šikanózne konanie zo strany žalovaného, ktoré je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

17. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu. Bol to však práve žalovaný, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď predostrel žalobcovi na podpis formulárovú zmluvu, ktorá neobsahovala uvedenie všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, ako to súd prvej inštancie konštatoval vo svojom rozsudku zo dňa 21. 01. 2019, č. k. 29Csp/6/2018, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 17. 10. 2019, č. k. 7Co/61/2019-101. Je zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobcu plnenie z úveru, ktorý bol vzhľadom na absenciu náležitosti zmluvy (uvedenie všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN), bezúročný a bez poplatkov, čím sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Takéto konanie bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné a jeho priznaná výška je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, zodpovedá svojmu účelu (teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov), pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa.

18. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne vyhovujúcemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 150 eur a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 CSP).

20. K ostatným skutočnostiam uvedeným žalovaným v podanom odvolaní odvolací súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami v konaní, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam,

prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka, či sporovej strany, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (viď napr. rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09, atď). Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažuje za potrebné vysporiadať sa s ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v podanom odvolaní.

21. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešným bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).